

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 1. Septemberben 1787.

Szigethről. H. P.

A' roszfz Poétának, a' ki fritskát vete
 Méltó a' Músától légyen betsüllete.
 Ez ha verseivel Músánk' gazdagitná,
 Azzal szeretetünk' magához indítná.
 Arany törvényekkel folytatnak versei,
 Igérték a' szemet el-hintett gyöngyei.
Pétzeli, Horváth, Péts, 's frífs eszű Gyöngyösi,
 A' szép Parnassusnak igaz örökösi;
 De ezt-is közéjek méltám helyheztetem;
 Kár érdemes nevét hogy nem esmérhetem!
 Nemes ész! helyes az oka panaszodnak,
 Méltó gerjedése van bolzfúságodnak.
 Ki a' mihez nem tud mért fog olly munkához?
 Mért nem lát a' helyett a' maga dolgához?
 A' varga a' kaptár 's az árrat forgassla;
 A' szabó' dolgába magát ne avassla.
 Ki tsak annyit ért a' Vers' mesterségéhez,
 A' mennyit a' bagolly tud az Abécéhez,
 Vers írásra magát az ollyan mért vészí?
 Versét nevetségre ki ugyan mért tészí?
 Bár meg-vérzett vólna az orra friskáddal;
 Így sem kereshetne téged' fenki váddal,
 Mert te Poéta vagy: de ő nem tudom mi;
 Gondolom el-lehet mondani hogy semmí.

R r r

Te

Te néked hát illik mentségére lenned
 Azen Mesterségnek a' melly vagyon benned.
 Ki e' Mesterséget rút verfel motskolja,
 Szükség hogy valaki azt jól meg-trómfolja.
 De hogy a' Músának soha rozsfz verseket
 Ne keljen mondani, 's ne haljunk illyeket;
 Azért légyünk néki meg-fegítésére,
 Kik jobban termettünk a' vers' szerzésére.
 Te-is az Hazának használj verseiddel;
 Mert hogy meg-köszöni ezt az Haza hidd-el.
 En-is már magamat erre reá vészem:
 Verseim' a' világ' elibe ki téfzem,
 'S hogy légyek a' Músa meg-segítésére,
 Ezen gondolatra már elmém rá tére.
 A' mit fegithetek néki, el-nem múlik
 En rajtam, míg éltem az ég alatt nyúlik.
 Magam' erre venni eddig, szégyellettem;
 Versfemnek tapfolást mert nem remélhettem.
 Eppen most fem vagyok illyen reménységgel:
 Szoktam nézni magam mindig tsekélységgel.
 Hanem ha haszonra lehet tsekélységem,
 Ebben-is leszfz nékem nagy gyönyörűségem.
 Hogy drágább jófzága nem vólt a' Persának,
 Mellyet ajándékba adna Királynak;
 Azért annak tsak edgy marék vizet vive,
 'S azt-is el-fogadta a' Királynak szíve.
 En-is a' mim vagyon, tsak azzal használok;
 Ha nints más, tsak tsekély versekkel szolgállok,
 'S ha ezt-is a' Haza jó szívvel el-vészzi,
 Azzal örömemet halmozottá téfzi.
 De azt meg-kell valnom: van nem kis félelmem,
 Hogy nagyobb, mint illik, versümhez szerelmem.
 A' bagollynak fíját más minden gyűlöli,
 De ő maga szépnek mondja 's meg-öleli;

En-

En-is verseimmel félek hogy így járok :
Azért dítséretet utának nem várok ;
Ámbár én magamnak gyakorta tetfzének,
'S nem kis gyönyörködést belém eresztének.
Ha várnám utának dítsértetésemet,
El-titkolnám minden bizonnal nevemet ;
Hogy a' dítséretre vágyini ne láttatnám,
Es nagyra vágyónak méltán ne tartatnám.
De mivel az iránt nintsem reménységem,
Hogy légyen belöllek bár kis dítsőflégem ;
Azért, a' ki léfzen rázója Versefnek
Meg-esmérésére hogy jusson nevemnek,
'S mást meg-ne motskoljon méltatlan helyettem ;
Tehát Versef' alá nevem' ide tettem.

Ugyan azon H. P.

Ugyha a' Poéták tellyes erejeket
Arra vetnék minden ezeket ; kedveket ;
Hogy a' virtust, vallást, a' szép kegyefféget,
Es ama' vég nélkül való dítsőfléget,
Mellybe holtunk után menni vágyakozunk :
Mellyben a' Szentekkel 's ISTENnel lakozunk ;
Le-rajzólnák ékes, de igaz színekkel
Es tetszőkké tennék furtsa festékekkel ;
Ezzel a' világnak fokot használnának :
Nagy dítséretekre így méltók vólnának.
Mert így a' virtusban kedveffég-is lenne,
Es az a' világon nagyobb poltzra menne.
E' vólt a' nagy Leibnitz helyyes itélete,
Mellyet e' nagy lélek gyakran emlégete.
Illyet mond Pétzeli edgy kis jegyzésében,
Melly ki-jött a' Magyar-hírek' levelében.
Sokak a' kik vettek olly tehetségeket,
Hogy írhatnak szívig bé ható Verseket,

For-

Fordítják azokat otsmány játékokra,
 'S kárt hoznak gyakorta a' maradékokra,
 A' még *Ovidius* a' rút szerelmeket
 Ekes verseiben le-írta ezeket,
 Addig az ideig inkább alutt volna:
 Általa fenki-is így el-nem romolna.
 Tanító Mestere lett a' bujaságnak,
 Es ezzel nem kitsinyt ártatt a' világnak.
 Az halálos mérget mézzel meg-híntette,
 Es kívánatoslá azt ez által tette.
 Most is vagynak a' kik tölle példát vésznek,
 'S az írásra, mint ő, tzelt nem szépet, tésznek,
 Irdogálnak mindig holmi jádziságot,
 Ollyat-is gyakran, melly gerjeszt bujaságot,
 A' Papokra bizzák hogy a' kegyességről
 Szoljának: ő dolgok beszélni az égről,
 De nem elég tsak ez. Ki a' melly kintset vett,
 A' melly talentumnak ki-ki bírója lett;
 Azzal igyekezzék a' világ' hasznára,
 Légyen az emberi tárfaság' javára.
 A' ki bölts lehetett, az böltsességével
 Használjon építtsen, mást-is értelmével.
 Az ékesen szólló ékes beszédével
 Közölje a' virtust a' földnek népével,
 A' Poéta írjon fok ékes verseket;
 De a' kegyességhez intézzé ezeket:
 Fesse le a' vallás' s virtus dítösségét,
 A' kegyesség' s jámbor erköltsök szépségét:
 A' vétkek' rúttságát' s kárát elé adja.
 Így Náfót versével megszfére el-hadja,
 Ha illy verseivel a' szívre jól bé-ér,
 Ott ollyan magot hágy, a' meily gyökeret vér;
 Végre erőfs élő fává nevededik,
 'S drága gyümölsökkel osztán ékeskedik.

Így ő a' világnak él dírsőffégére:

Az halhatatlanság lefűz a' mellýért bére,
En magam' elibe ezt a' szép tzel't tettem;
Es ámbár nem igen nagy Poéta lettem,
De még-is a' mim van azzal-is hafználók;
Valami jót tenni azzal is próbálok.
En az igazságnak, fok színt nem kerestem;
De a' kegyességet, a' mint van, le-festem.
Azt írtam mindenkor a' mit én érzettem;
Festéket egyedül tsak szívemből vettem.
Eféléim vagynak 's hűldök a' Músának,
Hogy énekelje el a' Magyar Hazának.
Ti nagy Lelkek! kivált Gyöngyösi 's Pézseli,
Kiknek neveteket az Haza tiszteli!
Adjátok magatok' egészszfen munkának;
Hafználjátok azzal a' Magyar Hazának,
De fergetek közzé engem'-is végyetek:
A' szép Parnassusról le ne kergessetek:
Hogy bár tsak távolról menjek utánnatok,
'S kövessém hátulról vers' termő nyomatok.

Ugyan azon H. P.

Nig itt élek, terhem vagyon; de viselem
Örömmel 's ha szükség valloimra emelem,
Nyomj tereh! alattad én el-nem tsüggedek,
Valamit reám mér az Úr, el-szenvedek.
A' pálma ha nyomják, jobban nevededik,
Ha le-huzzák, annál fellyebb emelkedik.
Add ISTL Nem! én-is hogy illy pálma légyek;
A' terhektől én-is nevededést végyek,
Ritkán lehet ember terh nélkül nemessé:
Nyomorúság által tész az ÚR kegyessé.
Soha sem nagy ember, sem kegyes szív nem vőlt,
A' ki edgy kis terhet 's inséget nem köstölt.
A' gyé-

A' gyémánt hogy széppé legyen, pallérozzák,
 Dörsölik, koptatják, még szennyét le-rázzák.
 A' melly köből arany válik, meg-töretik
 Porra, 's még e' felett a' kohba vettetik.
 De melly kövek ekként érdemet nem nyernek,
 A' több kövek között bets nélkül hevernek,
 A' melly fából fazék léfzen meg-gyuratik,
 'S osztán, hogy mag-égjen, katlanba dugatik.
 Még tsak e' romlandó edényke se léfzen,
 A' nélkül hogy a' kéz velle ekként téfzen.
 Így van az embernek dolga valójában.
 Nagy szív akarsz lenni? Inség' kohójában
 Szükség hogy taníts. Vágysz az égbe venni,
 Helyt? Nem lehet ide tereh nélkül menni.
 Ha ez útra indulsz és terhet nem viszel,
 Vízszá vernek; itt a' rest, és tunya nem kell.
 De ha ide megyünk meg-terhelt vállokkal,
 Es el-nem tsüggedünk küzködvén azokkal;
 Így az ég' kapui előttünk meg-lésznek
 Nyitva, és edgy örök nyugvásra bé vésznek.
 Nyomsz hát terhem' sullya? Vízlek még-is vígan.
 Nyomsz inség 's fájdalom? Vig kedvem még-is van.
 Tudom, ha el-éleim rövid életemet,
 Akkor a' jó ISTEN le-vészi terhemet,
 'S fáradságim után leszsz tsendes nyugvafom
 Ő nálla, hol adja örök lakozásom'.
 Világ! törzs-é reám? Szabad. En nem félek:
 Meg-tud vetni az én nállam szállott lélek,
 Akarod rontani hírem 's betsülletem'?
 Ezt-is én nem bánom. Azt az hírt meg-vetem,
 Mellyet te el-ronthatfz. Lelki esmértem
 A' mit szöll; immár azt szeretem 's követem.

A' míg

A' míg a' Virtusnak követője az Hír
Addig bizony drágább mint a' leg-drágább fr. *)
De ha meg-eshetik, hogy edgy utan nem jár
A' Virtussal, ekkor nem kínts, hanem nagy kár.
Mit használhat nékem a' te tiszteléfed,
Jó szód, dítséréfed, betsüllet tevéfed,
Ha a' nagy ISTENNél nintsen dítséretem,
Ha mardos és emézt Lelki esméretem?
Úgy ellenben mit árt minden motskoláford,
Minden meg-vetéfed, szitkod, 's gunyoláford,
Ha a' nagy ISTENél vagyon békeflégem,
Ha Lelkem nem vádol, 's vagyon tfendeflégem?
A' világ' szavánál Lelkem' esmérete
Többet ér, 's igazabb az ő itélete.
Szerentse! akárod talám adáfodat
El-vonni? Áh! ragadd! vidd! minden javodat.
A' mi nem az enyim tartni nem kívánom:
Minden adáfodat, ha van, vidd! nem bánom.
A' mi tulajdonom, azt te nem bánthatod,
Bár mint tör-is reám veszett indulatod:
Tulajdonom pedig az ISTEN kegyelme,
Mellyet ingyen közlött velem szent szerelme.
Van hát olyan kíntsem, a' mellyet e' világ
Nem tud; mert mennyei nem földi e' jószág.
Világ! meg-vethetlek, hidjed, e' jószággal,
Motskod', szitkod', mérged' nézem mulattsággal.
Vagy ha igérettel akarsz kísérgetni,
Úgy-is az ŪR által, hidd, meg-tudlak vetni.
A' magam' házamnál mindent meg-talállok:
Soha hát femmiért másutt nem kántálok:
Ha valaki önként kínál valamivel,
Azt-is meg-gondolom vészem, vagy nem-é el?

Ha

*) Préd. 7, 1.

